

Le Penová má reálnu šancu zvíťaziť v budúcoročných francúzskych prezidentských voľbách

Matej Gavlák

25. februára 2021 **Politika**

French far-right Front National leader Marine Le Pen delivers her speech during a press conference in Nanterre, outside Paris, about the recent shootings in France, Friday Jan. 16, 2015. The country is tense since 20 people, including three gunmen, were killed in last week's rampage. It began at the offices of satirical newspaper Charlie Hebdo. Charlie Hebdo had been repeatedly threatened for caricatures of the Muslim prophet Muhammad. (AP

Photo/Christophe Ena)

Keď v roku 2017 utrhla Marine Le Penová od Emmanuela Macrona vo francúzskych prezidentských voľbách zdruvujúcu porážku 33,90 % ku 66,10 %, zdalo sa, že pevne kráča v stopách svojho otca Jeana-Marie Le Pena. Ten totiž v druhom kole prezidentských volieb 2002 utrhil od Jacquesa Chiraca ešte väčšiu porážku, v pomere 17,80 % ku 82,20 %, z ktorej sa už politicky nikdy nepozviechal. Le Pen však nikdy nebol zvoliteľným kandidátom kvôli svojim postojom a vyjadreniam ohľadne židovskej menšiny vo Francúzsku.

Hoci sa Marine od svojho otca dištancovala najviac ako vedela, vo všeobecnosti sa predpokladalo, že je rovnako nezvoliteľná ako on – v prvom kole, kde bolo množstvo kandidátov, síce dokáže postúpiť, avšak v druhom kole sa všetci voliči ostatných kandidátov proti nej spoja v prospech jej oponenta, v súčasnosti Emmanuela Macrona. Veci sa však vo Francúzsku od roku 2017 značne zmenili.

Politická realita Francúzska

Rysom francúzskeho politického systému (a možno nechceným dedičstvom neslávnej revolúcie) je fakt, že de facto každý prezident Francúzska je vo verejnosti značne nepopulárny, zvlášť, keď je ešte v úrade. Francúzi majú tendenciu byť prehnane kritickí, a keď sa táto tendencia spojí s neschopnosťou toho ktorého politika, vznikajú výbušné situácie. Keď Francois Hollande opúšťal úrad prezidenta, spokojnosť s jeho prácou vyjadrilo 4% opýtaných obyvateľov. (!) A čo sa týka Emmanuela Macrona, pád jeho popularity je ešte strmší, ako to bolo v rovnakom období práve u Hollande.

Volebné obdobie francúzskeho prezidenta je 2-krát po päť rokov. Francúzov teda čakajú na budúci rok voľby do Elyzejského paláca, v ktorých na svoje druhé funkčné obdobie bude kandidovať aj Emanuel Macron.

Vzhľadom na to, že Macron de facto naštrbil ustálený politický systém v krajine, všetko nasvedčuje tomu, že sa v druhom kole stretne práve s Marine Le Penovou.

Marine prevzala po otcovi *Front National* v roku 2011 a spočiatku sa zdalo, že pôjde v otcových stopách. Otec bol menovaný za čestného predsedu strany. Potom však spravila obrat – seba i stranu úplne dištancovala od otca, a to vo verejnom aj súkromnom živote. Tých dôležitých zmien bolo niekoľko: premenovala stranu z *Front national* (Národný front) na *Rassemblement national* (Národné združenie). Zbavila ju tiež nálepky antisemitizmu a zamerala sa na migráciu z tretích krajín a islamský fundamentalizmus vo Francúzsku. Pomaly ale iste začali preferencie strany stúpať.

Hoci bol Emmanuel Macron ministrom financií v Hollandeovej vláde, od svojej prezidentskej kandidatúry sa tváril ako nepopísaný list a kandidát „antiestablišmentu“. Jeho stávka mu vyšla dokonale. Vymyslel pojem „centristický“ a svoju novú stranu *La République en Marche!* (Republika vpred!, pôvodne len *En Marche!*) aj takto definoval. Program strany opisoval ako „to najlepšie z ľavice aj pravice“. Týmto však klasickú ľavicu aj pravicu zničil a ostal už len on, čoby skutočný zástupca „establišmentu“ a Marine Le Penová, čoby skutočná kandidátka „antiestablišmentu“.

Môže Le Penová poraziť Macrona?

Nedávne prieskumy agentúr, ako aj „ustráchané“ vyjadrenia niektorých vládnych politikov naznačujú, že môže. Agentúra IPSOS namerala Macronovi 24 až 27 % podporu v druhom kole, kým Le Penová za ním zaostáva len veľmi tesne, s podporou 25 až 26,5 %. Podobné čísla vyšli aj druhej agentúre Harris Interactive, podľa ktorej by Le Penová prvé kolo dokonca vyhrala s číslami 26, respektíve 27 % nad Macronovými 23 – 24 %. Vo všeobecnosti sa však predpokladá, že v takomto prípade by sa voliči ostatných strán spojili proti Le Penovej.¹

Má to však háčik – hoci Harris Interactive merala aj prípadné výsledky druhého kola medzi Emmanuelom Macronom a Marie Le Penovou, nikdy ich nezverejnila. K tomu sa pridalo periodikum *Le Parisien*, ktoré prehlásilo, že sa mu podarilo získať údaje z tohto prieskumu. Vysvitlo, že Macron by vyhral v pomere 52 % ku 48 %, čo je však na úrovni štatistickej chyby. Agentúra Harris tieto správy nekomentovala...²

Podobné nálady obyvateľstva zachytili aj rôzne francúzske a svetové periodiká a agentúry: Bloomberg píše: „Macronov starý rival, Le Penová, zažíva pred francúzskymi voľbami dramatický návrat“³, politico.eu: „Návrat Marine Le Penovej“⁴, liberation.fr: „Môže Le Penová vyhrať v roku 2022?“⁵ Treba spomenúť, že v regionálnych voľbách 2020 sa Le Penovej strane príliš nedarilo a stratila asi polovicu mandátov. No rovnako dopadol aj jej hlavný oponent, *La République En Marche!* E. Macrona. Voľby boli navyše poznačené nízkou účasťou kvôli opatreniam spojeným s koronavírusom.

Zdá sa, že aj Macronovi ministri sú zo súčasných štatistík nervózni a napríklad taký Bruno Le Maire, francúzsky minister financií, dobre známy aj u nás, podľa agentúry Reuters prehlásil: „Všetci vieme, že zvolenie Marine Le Penovej je možné. Je to politická možnosť, ktorej musíme za každú cenu zabrániť... dúfam, že Emmanuel Macron bude kandidovať a že vyhrá.“⁶

Sama Le Penová rovnako tak verí, že môže vyhrať. Prehlásila: „Toto nie sú výmysly, dokazujú to prieskumy, je to obraz dneška... možnosť môjho víťazstva existuje a vôbec nie je vylúčená. Už netúžime po politike Emmanuela Macrona a preto sa treba sústrediť na vlastnú kandidatúru.“⁷

Kríza za krízou

Za nárastom Marine Le Penovej je niekoľko faktorov. Jej zvoliteľnosť značne zvýšila jej ťažká a dlhoročná snaha o presunutie strany viac do stredu politického spektra. Strana sa prestala vyhraňovať voči židovskému obyvateľstvu a naopak, jej ústrednou témou sa stalo moslimské prisťahovalectvo a obzvlášť islamský fundamentalizmus, ktorý viditeľne gniavi francúzsky verejný život. Le Penová tiež prestala lobovať za vystúpenie Francúzska z Európskej únie a je za jej reformu a pretvorenie na „Spoločnosť európskych národov“.

Najviac Le Penovej však, paradoxne, pomohol sám Emmanuel Macron. Macron si už pred koronavírusom znepriatelil veľkú časť obyvateľstva svojimi plánmi na zavedenie tzv. „ekologickej dane“, ktorú by museli platiť motoristi. Tí potom vytvorili dnes už slávne hnutie žltých viest. Prezident si však pohneval aj ďalšie sektory, ktorým chcel zvýšiť odchod do dôchodku, či siahnuť na ich (na naše pomery) nadprivilégiá. Macron nezvláda ani covidovú krízu. Jeho vláda je vnímaná ako chaotická, neustále sa mení, francúzske opakujúce sa lockdowny sú dnes už povestné ako jedny z najhorších v celej Európe. Vo všeobecnosti sa hovorí, že Francúzsko dnes čelí hneď trojitej kríze: zdravotníckej, sociálnej a ekonomickej.

Le Penová sa preto javí ako zodpovednejšia a schopnejšia politička, ktorá sľubuje, že krajinu z krízy vyvedie. Výsledky francúzskych prezidentských volieb by sme mali spoznať 23. apríla 2022.

1 <https://www.youtube.com/watch?v=2xIgGCYOGv0&t=127s>

2 <https://www.leparisien.fr/politique/presidentielle-un-sondage-donne-le-pen-presque-a-egalite-avec-macron-en-cas-de-duel-au-second-tour-27-01-2021-8421602.php>

3 <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-02-04/macron-s-old-rival-le-pen-staging-a-comeback-for-french-election>

4 <https://www.politico.eu/article/marine-le-pen-return-france-elections-national-rally/>

5 https://www.liberation.fr/debats/2019/10/23/marine-le-pen-peut-elle-gagner-en-2022_1759333/

6 <https://www.reuters.com/article/france-lemaire-lepen-idUSL8N2KJ060>

7 <https://lanouvelletribune.info/2021/01/presidentielle-en-france-marine-le-pen-croit-quelle-peut-gagner/?cn-reloaded=1>

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/le-penova-ma-realnu-sancu-zvitazit-v-buducorocnych-francuzskych-prezidentskych-volbach/>